

هنرهای نمایشی^۱ در ترکیه

پرویز ممنون

اورهان ولی : سنگ قبر شماره ۲

« برای او این مسئله نبود ،

to be or not to be

یک شب بخواب رفت ،

و دیگر بیدار نند .

او را بقیستان بردند و شستند ،

بزرگش نماز خواندند و بقیرش سپردند .

کسانی که او مقروضان بود ،

قراوش میکنند ،

وقتی که از مرگش خبردار شوند .

و اما اشخاصی که باو بدهکارند -

او از کسی طلب نداشت ، بیچاره ! »

به موازات فعالیت‌هایی که در چند سال اخیر برای ایجاد تاتر ملی ایران

۱ - منظور از «هنرهای نمایشی» یا «هنرهای دراماتیک» تنها «تاتر صحبتی» نیست بلکه شامل اپرا، باله، کاباره و هر گونه هنر دیگری که با همکاری حداقل دو هنرمند «نمایش» داده شوند (نه تعریف) نیز میشود.

دروطن ما شروع شده است، هنرمندان کشور همسایه ما ترکیه جدیدیت قابل تحسینی در راه هنرهای نمایشی از خود نشان میدهند. در دیماه گذشته نویسنده این مقاله با کمک همکاران مهمان دوست ترك خود در شهرهای استانبول و آنکارا بمطالعه موقعیت کنونی تاتر ملی آن مملکت پرداخت و اکنون امیدوار است که هدیه سفر او بخصوص مورد توجه درام نویسان جوان ایران قرار گیرد.

از دو سال قبل که نمایش «علی از کشان» نوشته «هالدون تانر»^۱ مورد استقبال بی نظیر مردم شهرهای کوچک و بزرگ ترکیه قرار گرفت، توجه نقادان و درام شناسان ممالک مختلف اروپا بتاتر این کشور جلب شده است. از آنجا که اهمیت بخصوص آثار نمایشی «تانر» و دیگر درام نویسان ترك در بکار بردن قواعد و سنن نمایشهای ابتدائی و قدیمی برای ایجاد تاتر ملی ومدرن ترکیه میباشد، نویسنده در قسمت اول این مقاله بعد از شرح کوتاهی درباره فعالیت های هنرمندان اپرا و باله ترکیه، مختصراً بمعرفی نمایشهای اصیل نامبرده میپردازد. «تاتر دولتی» آنکارا تنها اپرای ترکیه است که در آن تمام شب های هفته (بجز چهارشنبه که بباله تعلق دارد) اپرا نشان داده میشود. برای تنظیم این برنامه نسبتاً سنگین هفتصد و پنجاه نفر هنرمند، متخصص امور مختلف صحنه و کارمندان اداری همکاری میکنند که از میان آنها هفتاد و سه نفر خواننده آوازهای تنها، صد نفر خواننده مخصوص گروه آواز جمعی، پنجاه نفر رقاص باله و شصت و سه نفر نوازنده ارکستر هستند^۲. از کارگردانهای این اپرا باید از «محسن ارتغرل»، «ایدن گون»^۳ «فریدون التون» و «یاگین» نام برد. ضمناً اپرای آنکارا از کارگردانهای خارجی نیز استفاده میکند چنانچه همزمان با اقامت نویسنده در این شهر کارگردان آلمانی «جورج رینهارت» مشغول تمرین «عروسی فیکارو» بود.

۱ - Haldun Tanner

۲ - این اطلاعات را از دفتر اپرای آنکارا کسب کردم.

۳ - Ayden Gün

پراهائی که در دیماه گذشته بر روی صحنه آمدند عبارتند از «آرایشگر شهر سویل»، «مادام باترفلای»، «کارمن»، «شب پره»، «بیوه خوشحال» و یکی دو پرای دیگر. این آثار همه بزبان ترکی با اجرا در میآیند و از اینجاست که مطلب ما از صورت خبر خارج شده و حالت شرح و بحث بخود میگیرد.

«محسن ارتغرل» که در بدو تأسیس پرای آنکارا ریاست آنرا به عهده داشت و اکنون با داشتن مقام سرپرست هنری تاتراستانبول پدر تاترمدرن ترکیه محسوب میشود، در پاسخ نویسنده نسبت بقدمت متن پراها بزبان ترکی اظهار داشت که تعدادی اپرا که در صد و بیست سال قبل بترکی برگردانیده شده اند در تصرف وی میباشد. بدیهی است که این ترجمه ها جهت استفاده خوانندگان نبوده اند بلکه در موقع اجرای پراهای خارجی در دسترس تماشاگران ترك گذارده میشده اند. چه برای اولین بار در سال ۱۹۴۰ کارگردان معروف آلمانی «کارل ابرت» که در شناساندن هنر اپرا بمردم ترکیه زحمات بسیار کشیده و شاگردان او امروز از کارگردانهای بزرگ پرای ترکیه هستند، پرده دوم پرای «توسکا» را بزبان ترکی بنمایش درآورد.

از آن ببعد کم کم رفت و آمد گروه های خوانندگان اروپائی بترکیه کاهش یافت و نویسندگان و شاعران موسیقی شناس ترك بپیرگرداندن متون پراهای مشهور پرداختند. از میان ایندسته امروز اشخاصی چون «نسیم کاظم اکسس» و «اولوی کمال ارکین» «حسن فریدالوواز» «سعادت ایکسوس» و چند تن دیگر متبحر در این کار شده اند.

اینکه اصولاً از نقطه نظر هنری و اجتماعی برگرداندن متن اصلی اپرا بزبان دیگری تا چه حد صحیح است، موضوعی است که در بحث این مقاله نمی گنجد. البته با شروع فعالیت های پرائی در ایران نویسنده نیز بسهم خود تجربه و عقیده اش را با در نظر گرفتن طرز فکر و خوی ایرانی، در دسترس خواهد گذارد. بهر صورت در آنکارا و استانبول پراهائی که توسط هنرمندان ترك بروی صحنه میآیند همگی بزبان ترکی خوانده میشوند. این موضوع بامحدودیتی که لغات ترکی دارند کاری بس دشوار است، بخصوص که مترجمین با اطلاع از تمایلات و عقاید هموطنان شان بترجمه بیشتر پراهای «وریسمی»

پرداخته اند . این انتخاب از طرفی بعلمت آشنا تر بودن موضوع و موسیقی اپراهای
 وریسمی بچشم و گوش تماشاگران بسیار شایسته است ولی از طرف دیگر زبان ادبی
 ترك خالی از قدرت و وسعتی است که بتواند جانشین متن ایتالیائی شود (در این مورد
 بتصدیق ارتغرل زبان فارسی امکانات بیشتری را دارد).

شوشگاه موسیقی و مطالعات فرهنگی
 رتال علم مع علوم و هنر

هاللون تانر: « داستان علی از کثان » اثری که پس از ۵۷۰ بار نمایش بفیلم درآمد

از ارزیابی متن ترکی اپراها که بگذریم باید این حقیقت را بپذیریم که

اپرای آنکارا با بکار بردن همین ترجمه‌ها توفیق یافته است صحنه‌اش را شب‌از هفته در اختیار اجرای اپراها گذارد، چون طبق آمار موجود اپراهائی که بزبانهای خارجی بنمایش درآمده‌اند کمتر مورد استقبال مردم ترکیه قرار گرفته‌اند.

منظور از آنچه قبلا در مورد اپراهای «وریسمی» نقل شد این نیست که هنرمندان اپرای ترکیه تمام فعالیت خود را در اجرای این نوع از اپرا متمرکز ساخته باشند. در برنامه‌ای که امروزه توسط مسئولین اپرای آنکارا تنظیم میگردد نام اغلب آثار جاویدان موسیقیدانان اپرا بچشم میخورد و زمانیکه ما از ریشارد واگنر نیز با «هلندی پرنده» نام ببریم صاحب نظری که با شکالات اجرای اپراهای واگنری در خارج از ممالک آلمانی زبان مطلع است، ارزش بخصوص فعالیت‌های اپرائی هنرمندان ترکیه را تأیید خواهد نمود.

توسعه هنر اپرا در ترکیه که ثمره کوششهای گفته شده است امکانات فراوانی ب موسیقیدانان جوان این کشور میدهد تا بپایه گذاری اپرای ملی خود نائل آیند.

✱

برنامه باله اپرای آنکارا نیز بنوبه خود شامل باله‌های مشهور کلاسیک و تا حدی مدرن میشود که در بین آنها از «دریاچه قو» بسرپرستی «لوایوانف» و «ماریوس پتپیا»^۱ استقبال شایانی شده است. با صرف نظر از تعیین ارزش هنری این باله در اپرای مژبور باید بذکر این اصل بپردازیم که هنرمندان باله اپرای آنکارا با بخود اختصاص دادن صحنه در یک شب از هفته، توفیق بزرگی یافته‌اند. اهمیت این موضوع بخصوص وقتی آشکار میشود که ما امکانات هنرمندان باله اپراهای دیگر را در نظر آوریم. از جمله گروه مشهور باله اپرای دولتی وین که در آن رقاصان بزرگی چون «سیمل» «کلمیش»^۲ و «دیرتل»^۳ شرکت دارند معمولا بیش از دو بار در یکماه بروی صحنه نمایند.

✱

همانطور که قبلا متذکر شدیم چون تشخیص موقعیت تاثر جدید ترکیه

۱ - Marius Petipa - ۲ - Dietlinde Klemisch - ۳ - Willy Dirlt

بدون شناسائی اصول و قواعد انواع مختلف تاترهای اصیل این ملت مقدور نیست در ابتدا بتوضیح مختصری از این نمایشها میپردازیم .

در دهکده‌های جنوب شرقی ترکیه بیباقیمانده نمایشی بنام «سیاه - سفید بازی» و یا آنطور که ترکها میگویند «سیاه - بیاض اوینو» که یکی از قدیمترین نوع تاتر در ترکیه است بر میخوریم . این نمایش دارای سه نقش است: یک زن (این نقش را مرد بازی میکند) یک جوان و یک پیر مرد . زن لباس دهاتی ساده‌ای پوشیده است، صورت جوان «سیاه» و چهره پیر مرد «سفید» گریم شده است. غیر از این سه نقش اصلی یک «کر حیوانات» نیز متشکل از جوانانی که در پوست شتر، بز، گوسفند و خرس رفته‌اند، دیده میشود. (درام نویسنده معاصر ترکیه «گنگوردیامن» از همین ایده استفاده نموده و در نمایش «گوشهای میداس» نقش مهمی را بعهده «کربزها» گذاشته است) .

موضوع «سیاه - سفید بازی» بطور خلاصه اینست : در یکی از اولین روزهای بهار یک گروه نوازنده و در پشت سر آنها ایفا کنندگان نقش‌های اصلی و «کر حیوانات» وارد دهکده میشوند و از کوچه‌های آن با خواندن آواز گذشته تا بمیدان مرکزی میرسند، در این محل مطابق سبک اجرای نمایش قدیمی ترکها «اورتا اوینو» (بازی در میان) سه هنرمند نقش اصلی و «کر حیوانات» در یکطرف و نوازندگان در سمت مقابل جای میگیرند . حال بازی شروع میشود :

موسیقی رقص حیوانات گاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

معاشقه جوان با زن مع علوم انسانی

نزاع پیر مرد با جوان

جوان بر پیر غلبه کرده و او را میکشد (نالهمردم)

زن (تاکنون بیطرف) بر میخیزد

جوان با دلربائی باو نزدیک میشود .

زن بجوان اعتنائی نمیکند و بطرف نعش پیر مرد میرود .

و یک دانه مویز بدهان او میگذارد

شراب سمبول زندگی ؟

پیر مرد تکانی بخود داده برمیخیزد
 ریش خود را میکند و
 دوباره جوان و قوی شده بجوان حمله میکند .
 نزاع جدیدی پدید میاید
 پیر مرد جوان شده ، جوان را فرار میدهد
 حیوانات بتعقیب فراری میروند (فریاد شوق مردم)
 موسیقی رقص اهالی.

تاریخ این نمایش که هیجانش برای ساکنان دهکده کمتر از هیجان جشن‌های «دیونیسوس» برای آتنی‌ها نیست ، تا قبل از اسلام میرسد . ناگفته نماند که «سیاه - سفید بازی» ارزش ادبی ندارد بلکه بخاطر قواعد نمایشی آن مورد توجه است .

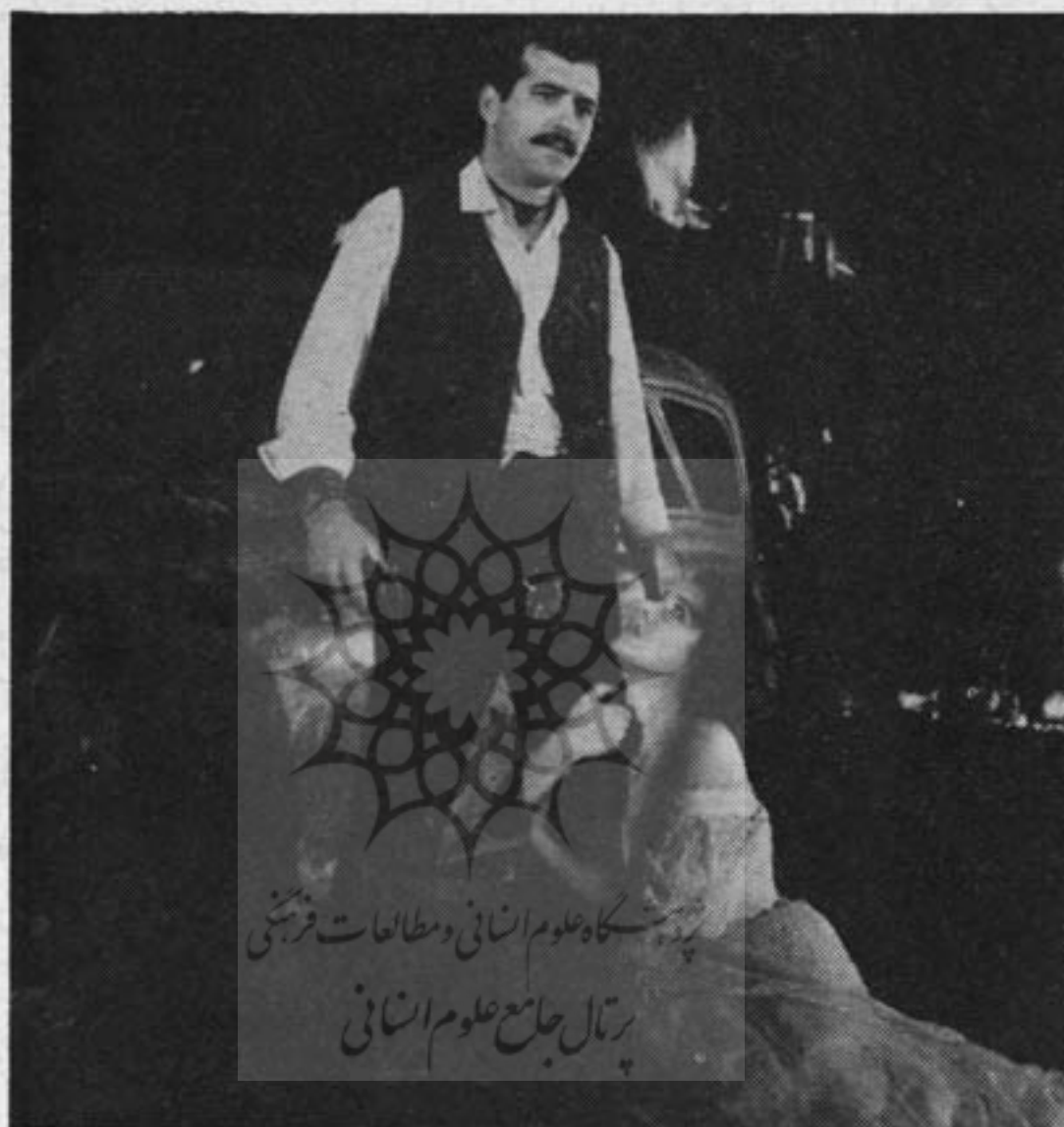
در جشن‌هاییکه در دربار سلاطین عثمانی بخصوص سلطان مراد سوم ترتیب داده میشد کم و بیش هنرمندان تاتر شرکت میکردند و بخصوص منابع کافی دال بر شرکت گروه‌های «کمدی ادا رته» ایقالیائی در دست است .
 «متین عمد» محقق بزرگ تاتر ترکیه در «تاریخ تاتر در ترکیه» میگوید که رفت و آمد گروه‌های مزبور بترکیه تأثیر محسوس بر «اورتا اوینو» گذارده است .

صحنه «اورتا اوینو» همانطور که اشاره شد دایره میان تماشاگران است و از نوع تاترهای «انتی ایاسیون» بشمار میاید . گوینده این نمایش با تعریف موضوع ، معرفی هنرپیشگان ، قطع کردن بعضی از صحنه‌ها و تصحیح نمودن بازی در حین انجام باین تاتر سبک «داستانی» (اپیک) میدهد .

در مقابل او مخالف‌خوان کمدی بنام «کاو کاو» قرار میگیرد که بخصوص با پر حرفی و وراجیش مزاحم کار گوینده و باعث خنده تماشاچیان میشود .

متأسفانه کوششهایی که در چند سال قبل برای آوردن «اورتا اوینو» بر روی صحنه تاتر شهرهای بزرگ آغاز شده بود بی نتیجه ماند و اکنون از این نمایش در عروسیهای دهقانی استفاده میشود . با این وجود ما در این مقاله خواهیم

دید که چگونه «تاتر» از قواعد این نمایش و همچنین اصول سایه بازی «قره گوز»^۱ در ساختن «علی ازکشان» و «سایه الاغ» استفاده کرده و بدینوسیله قدم مؤثری در راه تاتر ملی ترکیه بر میدارد .

« تاتر » : « داستان علی ازکشان »

تاتر ادبی ترکیه

باکمدی انتقادی «عروسی شاعر» اثر «ابراهیم شینازی» (۱۸۲۶-۱۸۷۱)

۱ - Karagoz - برای آشنائی بیشتر با این طرز از سایه بازی رجوع شود
 به قسمت جالب «نمایشهای عروسکی» صفحات ۷۲-۱۱۵ از کتاب «نمایش در ایران»
 (۱۳۴۴- چاپ کاویان) اثر بهرام بیضائی .

تاتر ادبی یا باصطلاح تاتر بسبک غربی ترکیه در سال ۱۸۵۹ پایه‌ریزی شد .
«شینازی» که در ضمن پدر روزنامه‌نگاری مدرن ترکیه نامیده شده در دوره
تحصیلات عالی خود در فرانسه بمطالعه آثار درام نویسان کشور مزبور بخصوص
مولیر توفیق یافت و چون مولیر در فرانسه قرن ۱۷ ، بانتقاد از نواقص اخلاقی و سنن
نامربوط اجتماعی ترکیه قرن ۱۹ پرداخت . در «عروسی شاعر» نویسنده مزبور
مقررات ازدواجی را بمسخره میگیرد که بداماد اجازه نمی‌دهد قبل از شب زفاف
چهره و قامت زن و همبالین آینده‌اش را از نزدیک ببیند و باین ترتیب فامیل
عروس توفیق این خدعه را مییابد که خواهر بزرگتر را بجای خواهر جوانتری که
خواستگاری شده بمنزل داماد بفرستند .

در معرفی دیگر درام نویسان ترکیه در قرن ۱۹ باید از «نمیه کمال»
(۱۸۸۸ - ۱۸۴۰) هنرپیشه و نویسنده زبردستی نام برد که مایه داستان
درامهایش را در لابلای تاریخ ترکیه میجست و متأثر از یک روح طوفانی نقاط
محرک و انقلابی آنها را بروی صحنه میآورد . از آن جمله «وطن یاسیلیستریا»
که در سال ۱۸۷۳ پس از یکبار نمایش بچنگال سانسور گرفتار آمد .

در این زمان آثاری چند از نویسندگان اروپائی بخصوص کلاسیک نویسان
فرانسوی بترجمه و اجرا درآمدند که بموازات درامهای ترکیه ارزش تعلیم و-
تربیتی آنها بیقین برجسته هنریشان میچربید . در قرن حاضر فعالیتهای هنری
دامن خود را بازتر گشودند و رفته رفته تأثر این امکان را یافت تا معنی حقیقی
و روانی خود را بفهمانند . از یکطرف درام شناسان تحصیل کرده چون «محسن
ارتغرل» هنر خود را در اختیار تاتر ترکیه گذاردند و تنها به «مولیر» و «شکسپیر»
قناعت نکردند و بترجمه و نمایش آثار درام نویسانی چون «ایبسن»، «استریندبرگ»،
«هاپتمن» ، «چخوف» ، «گوگول» و غیره پرداختند . در امتداد همین فعالیتها
بود که پس از جنگ بین المللی دوم آثار ارزنده درام نویسان امریکا و اروپا
از جمله «وایلدر» ، «ویلیامز» ، «اونیل» ، «اینج» ، «فریش» ، «دورنمات»
و بالاخره «برشت» بترکی اجرا شدند و امروزه میتوان یک نمایش
جدید تاتر غرب را پس از مدت کوتاهی در روی صحنه تاترهای آنکارا و استانبول

دید. «محا کمه روبرت اوپنهايمر» اثر «هينار کيپهارت» پس از آنکه در سال ۱۹۶۴ برای اولین بار توسط «پيسکاتور» در برلن بنمايش درآمد و سپس در مدت کوتاهی صحنه تاترهای بزرگ اروپا را پيمود در سال قبل بکارگردانی «بکلان الکان» در تاتر شهر استانبول اجرا شد.

از طرف دیگر درام نویسان جوان ترکیه در سالهای ما بین دو جنگ جهانی اقداماتی را شروع کردند که نتیجه آن در ابتدا رهایی تاتر این مملکت از تأثیر تاتر غرب و سپس پی ریزی تاتر ملی ترکیه بود.

«ندیم تور» (۱۸۹۷) یکی از اولین نویسندگان تاتر در ترکیه است که خود را از بند تقلید آزاد ساخته است. مایه نمایشهای او چون «کور» و «قالی بافزیبا» - این اثر در سال ۱۹۵۱ بکارگردانی «محسن ارتغرل» بصورت اولین فیلم رنگی ترکیه درآمد - از زندگی اهالی ترکیه گرفته شد و با سطح فکر و معلومات آنها تناسب دارد. این همان راهی است که تاتر ترکیه در قرن حاضر ادامه میدهد و صرف نظر از شوخ طبعی نویسنده می چون «عزیز نسین» که با کمدیهای مانند «یک لحظه بیایید اینجا» بازمایش شانس خود در صحنه تاتر بین المللی پرداخته است، اغلب نمایش نویسان این کشور برای یافتن موضوع با اجتماع ملی خود چشم میاندازند. از آن جمله اند «قدسی تکر» (۱۹۰۱) با آثاری چون «گوشه خیابان» که در سال ۱۹۴۸ در تاتر شهر استانبول و تاتر دولتی آنکارا اجرا شد، «جواد فهمی» (۱۹۰۵) با کمدیهای «ماشین» و «مایک تا کسی داریم» و مشهورترین آنها «هالدون تانر» که بعلمت توفیق بزرگ در ایجاد تاتر ملی ترکیه مشروحاً مورد بحث این مقاله قرار میگیرد.

بدیهی است در میان این عده کسانی یافت میشوند که آثارشان گرچه از طرق زندگی و سنن اجتماعی اهالی ترکیه مایه گرفته، ولی برای تماشاگران ممالک دیگر نیز جالب است. برای مثل «قبل از آنکه یخ آب شود» اثر «جواد فهمی» را میتوان در روی صحنه تاتر کشورهاییکه «بازرس» اثر «گوگول» بنمایش درآمده اجرا کرد. داستان «قبل از آنکه یخ آب شود» بطور خلاصه اینست: «سرما و یخ بندان در شهرستان کوچکی واقع در ترکیه آسیا حکم فرماست. گفتگوی اهالی پیرامون اعمال خارق العاده فرماندار جدیدی دور میزند که

با فعالیت‌های شبانه‌روزی برای رفاه مردم میکوشد. او خواسته‌های آنها را یکایک انجام می‌دهد، گر آن‌فروشان را تعقیب می‌کند و تنزیل‌خواران را بمجازات اعمالشان می‌رساند. گذشته از این آنچه مورد تعجب بخصوص اهالی است تأکید فرماندار در با تمام‌رساندن طرح‌های عمران و آبادانی تا قبل از گرم شدن هوا و آب شدن یخ‌هاست. کارها انجام می‌گیرند و زمان می‌گذرد. بهار فرامی‌رسد و هوا گرم و یخ‌ها آب می‌شود. عده‌ای ژاندارم‌بشهرستان کوچک وارد می‌شوند و فرماندار را دستگیر می‌کنند. او دیوانه‌ای بوده که از تیمارستان فرار کرده و خود را باین محل رسانده و بسا شباهت فرماندار نامیده است، در حالیکه فرماندار «حقیقی» بعلت یخ‌بندان زمستان و مسدود بودن راه قادر رسیدن بمحل مأموریت خود نبوده است....»

با «هالدون تانر» (۱۹۱۶) هنر تاتر ملی ترکیه تحول اساسی بخود می‌بیند. وی تحصیلات عالی خود را در رشته‌های فلسفه و درام‌شناسی در آلمان و اطریش با تمام رساند و اکنون استاد علوم درام‌شناسی در دانشگاه استانبول است. پنج جلد از داستان‌های کوتاه «تانر» بزبانهای زنده دنیا و چهار درام او «مرد روز»، «لطف‌آدمت نزنید»، «چرا پوهو» و بالاخره «داستان‌علی از کشان» بزبان آلمانی برگردانده شده‌اند.

«تانر» بدو علت از دیگر نویسندگان صحنه ترکیه متمایز است: انتقادات اساسی که او بی‌پرده و ترس ابراز می‌کند و ساختن درام‌های خود بر پایه و اساس قواعد نمایش تاترهای قدیم و اصیل ترکیه.

«تانر» بیشتر شهرت امروزی را با نوشتن کمدی موزیکال «این شهر استانبول که...» در سال ۱۹۶۲ کسب کرد. این عنوان را «تانر» از شاه‌بیت‌غزلی اثر «ندیم» که در توصیف زیبایی شهر استانبول سروده شده گرفته است، با این تفاوت که درام‌نویس برعکس شاعر با انتقاد از وضع اجتماعی زادگاه خود پرداخته است.

توفیقی که نویسنده با این اثر بدست آورد او را تشویق بخلق بزرگترین اثر دراماتیک ملی ترکیه «داستان‌علی از کشان» کرد که در ۳۱ مارس ۱۹۶۴ برای اولین بار در استانبول بروی صحنه آمد و پس از ۵۷۰ مرتبه نمایش در

تاترهای مختلف ترکیه سناریوی فیلمی بهمین نام قرار داده شد. در این نمایش «تاتر» مسئله پراهمیت آلونک نشینان اطراف شهرهای بزرگ را مطرح کرده و دنیای این عده مردم را که از قصابات دورافتاده برای یافتن کار بشهرهای صنعتی هجوم آورده و در زاغه‌های کنار شهر تشکیل اجتماع بخصوص رامیدهند، در نور صحنه نمایان می‌سازد. در داستان «لطفاً دست نزنید» که عنوانش از تابلوهای اخطار در موزه‌ها گرفته شده «تاتر» برعکس بتاریخ عثمانی دست انداخته و گوشه‌ای از آن را در آزمایشگاه روانشناسی بتجزیه و تحلیل کشیده تا حقیقت داستانی را که تاریخ نویسان وطن دوست کور کورانه و یکجانبه زیر پا نهاده‌اند، بر ملا سازد.

البته این بی‌پرده گوئی گاهی مورد سوء تفاهم واقع می‌شود چنانچه آخرین نمایش او «سایه الاغ» پس از آنکه در زمستان گذشته هیاهوی زیادی برآه انداخت در استانبول توقیف شد. در صورتیکه «تاتر» وطن پرستی است با قلمی انتقادی که بهیچ دسته و مرام سیاسی تعلق ندارد.

از نظر هنرهای نمایشی ارزش بخصوص تاتر در ایجاد تاتر ملی است. او که پس از سالها تحصیل در اروپا و آشنائی بتاترهای مختلف ممالک اروپائی بارزش اصالت تاتر ملی پی برده آثارش را در چهارچوب قواعد دراماتیک تاترهای قدیم ترکیه از جمله «اورتا اوینو» و «قره گوز» قرار میدهد. همانطور که قبلاً اشاره شد اینها نمایشهایی هستند «انتی ایلوسیونیست» دارای «مقدمه»، ساخته شده بر سبک «داستانی» و همراه با موسیقی و آوازی که در مابین صحنه‌های مختلف قرار دارند. این قواعد مخصوصاً در «داستان علی ازکشان» حفظ شده است. هنگامیکه این اثر در سال ۱۹۶۴ توسط هنرمندان ترکیه در آلمان بنمایش درآمد تماشاگران غربی چنین تصور کرده بودند که «تاتر» از سبک «داستانی» «برتولد برشت» تقلید کرده است. البته «تاتر» در سالهای اقامتش در اروپا وقت بسیاری در مطالعه آثار درام نویس بزرگ آلمانی «برشت» صرف کرده و اکنون نیز در تدریس دانشگاهی خود اهمیت بخصوصی برای معرفی نویسنده مزبور قائل میشود، ولی این موضوع معرفت است و نه تقلید.

بنا بگفته تاتر «قواعدی که در سبک داستان نویسی قرن بیستم بنام «برشت» مهر زده شد، از قرنهای پیش در تاتر ترکیه و تاترهای دیگر شرق شناخته شده است».